

DECIZIE

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul	Iulia Sîrcu
Judecătorii	Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru Ion Druță, Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Profiform Codru”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Profiform Codru” împotriva Întreprinderii de Producție și Comerț „Icam” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”, cu privire la obligarea încheierii contractului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Profiform Codru” și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 18 iunie 2015,

c o n s t a t ă

La 02 aprilie 2014, SRL „Profiform Codru” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎPC „Icam” SA, intervenient accesoriu ÎS „Calea Ferată din Moldova”, cu privire la obligarea încheierii contractului.

În motivarea cererii invocă reclamanta că este proprietara liniei de cale ferată de acces nr. 33, lungimea totală fiind 1399, 4 m dintre care 120 m de linie ferată de acces care este situată pe șoseaua Muncești 797 A, mun. Chișinău, trece pe teritoriul filialei ÎPC „Icam” SA, limita de determinare a apartenenței tronsonului liniei ferate de acces fiind primul nod de cale ferată, înaintea schimbătorului de cale nr. 9 din partea stației de cale ferată „Revaca”.

Menționează SRL „Profiform Codru” că linia ferată de acces nr. 33 a fost construită în 1986 de către SA „Codru”, ulterior prin contractul din 25 august 2004 a fost cumpărată de SRL „Infraservice”, iar apoi prin contractul din 20 decembrie 2006 a fost cumpărată de SRL „Profiform Codru”.

Indică reclamanta că la 01 august 2005 a încheiat cu ÎPC „Icam” SA contractul nr. 246 prin care ultima s-a obligat să permită trecerea pe teritoriul său a vagoanelor reclamantei, iar aceasta la rândul său obligându-se să achite 500 lei pentru trecerea și curățarea fiecărui vagon.

Susține că în luna martie 2014, s-a adresat către pârâtă cu o scrisoare prin care a solicitat asigurarea trecerii vagoanelor, însă prin răspunsul din 26 martie 2014, ÎPC „Icam” SA a menționat că contractul din 2005 a fost reziliat la 01 august 2017, indicând necesitatea încheierii unui contract nou.

Ulterior în procesul negocierilor în vederea încheierii unui nou contract, ÎPC „Icam” SA” a solicitat 2500 lei pentru trecerea fiecărui vagon, iar în final neajungând la nici un consens a refuzat negocierea, invocând ca motiv defecțiunile liniei de cale ferată a reclamantei.

Consideră reclamanta că refuzul pârâtului de a semna contractul care ar permite trecerea vagoanelor prin tronsonul aflat pe teritoriul acestuia este neîntemeiat, contravine prevederilor legale cu privire la dreptul de vecinătate și încalcă dreptul de folosință asupra căii ferate de acces.

Solicită SRL „Profiform Codru” obligarea ÎPC „Icam” SA la încheierea unui contract de folosință a liniei de cale ferată nr. 33 pe porțiunea de 120 m care trece pe teritoriul SRL „Icam” din șos. Muncești 797 A, mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoria Botnica mun. Chișinău din 18 iunie 2015, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2016, a fost respins apelul declarat de către SRL „Profiform Codru” și menținută hotărârea Judecătoria Botnica mun. Chișinău din 18 iunie 2015.

La 05 august 2016, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, ÎPC „Icam” SA a declarat recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2016 și hotărârii Judecătoria Botnica mun. Chișinău din 18 iunie 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 21 septembrie 2016 SRL „Profiform Codru” a depus recurs motivat invocând că instanțele ierarhic inferioare au încălcat normele de drept material, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și au interpretat eronat legea.

Afirmă că judecătorul Ștefan Niță, în conformitate cu art. 52 CPC era obligat să declare abținere în legătură cu faptul că a examinat anterior o pricină civilă între aceleași părți cu privire la contestarea unor acte juridice.

Indică SRL „Profiform Codru” că instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 50 din Legea insolvenței nr. 632 din 14 noiembrie 2001.

Invocă SRL „Profiform Codru” că potrivit pct.13 din Hotărârea de Guvern despre aprobarea regulamentelor privind terenurile destinate industriei, transportului, telecomunicațiilor, apărării și cu alte destinații speciale și privind modul de trecere la pierderi a sistemelor de ameliorare și de clasare a terenurilor irigate și desecate în categoria celor neirigate nr. 707 din 12 noiembrie 1993, terenurile destinate transportului feroviar sânt terenurile ocupate de căi ferate, construcțiile și edificiile

aferente (terasamente, poduri, tuneluri, viaducte, instalații de semnalizare, clădiri de serviciu tehnic etc.); căi ferate de acces, ce aparțin Căii Ferate din Moldova, precum și linii de cale ferată ce aparțin întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, altor ministere și departamente și sânt amplasate în afara teritoriilor acestor unități.

Consideră eronat argumentul instanțelor ierarhic inferioare precum că în baza principiului libertății contractuale, intimatul ÎPC „Icam” SA nu poate fi obligat să încheie contract, întrucât acesta nu deține monopol pe piață, deoarece obiectul litigiului nu constituie acordarea serviciilor de transport, dar acordarea dreptului de folosință asupra terenului ÎPC „Icam” SA pe care este situată porțiunea de cale ferată de acces nr. 33.

La 02 septembrie 2016 în adresa intimațiilor ÎPC „Icam” SA și ÎS „Calea Ferată din Moldova” a fost expediată copia recursului declarat de către SRL „Profiform Codru” cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 20 septembrie 2016 ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de SRL „Profiform” și menținerea deciziei instanței de apel, indicând că motivele invocate în recurs sunt declarative.

La 29 septembrie 2016 și ÎPC „Icam” SA a depus referință solicitând respingerea recursului declarat de SRL „Profiform” și menținerea deciziei instanței de apel, indicând că ÎPC „Icam” SA nu deține o poziție dominantă pe piață, ca urmare excepțiile de la principiul libertății de a contracta nu sânt opozabile acesteia.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 19 octombrie 2016 recursul declarat de către SRL „Profiform Codru” a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 666 alin. (1), (2) Cod civil, contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sânt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

Prin prisma art. 199 alin. (1) Cod civil, consimțământul este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic.

Conform art. 667 alin. (1), (2) Cod civil, părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor. Dacă, în scopul protecției intereselor prioritare ale societății sau ale unui individ, efectele unui contract depind de încuviințarea autorităților statului, limitările și condiționările trebuie reglementate prin lege. Obligarea la încheierea unui contract

este interzisă, cu excepția cazurilor când obligația de a contracta este prevăzută de prezentul cod, de lege sau dacă reiese dintr-o obligație asumată benevol.

Conform art. 669 alin. (1) Cod civil, dacă deține o poziție dominantă pe piață, una din părțile contractante este obligată să contracteze în acest domeniu. Ea nu poate să impună fără motive temeinice celeilalte părți condiții contractuale disproporționate.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că prin decizia Primăriei mun. Chișinău din 23 martie 2000 și a contractului de vânzare-cumpărare nr. 1250 înregistrat la OCT Chișinău la 18 mai 2000, nr. cadastral 0100120171, ÎPC "Icam" SA a privatizat terenul aferent construcțiilor privatizate din șos. Muncești 797 A, mun. Chișinău (f.d. 73-76, Vol I).

Potrivit Ordinului Ministerului Transportului și Infrastructurii Drumurilor nr. 293/H și în baza actului de predare-primire din 26 iunie 2002 și a scrisorii nr. H-4/632 din 13 august 2002, porțiunea de cale ferată de acces nr. 33 a fost transmisă ÎPC "Icam" SA, fiind luată la balanța acestei întreprinderi.

Prin scrisoarea nr. 11 din 07 februarie 2014, SRL "Profiform Codru" s-a adresat către ÎPC „Icam” SA cu solicitarea de a-i permite tranzitarea vagoanelor cu materie primă în primele zece zile ale lunii aprilie 2014 pe porțiunea liniei de cale ferată de acces nr. 33 situată pe teritoriul ultimei din partea stației de cale ferată "Revaca", garantând achitarea respectivă (f.d. 13, Vol I).

În aceeași scrisoare SRL "Profiform Codru" a menționat că conform contractului din 01 august 2005 privind prestarea serviciilor, achitățile se efectuau în sumă de 500 lei per vagon pentru trecerea transportului feroviar.

Prin scrisoarea nr. 40 din 26 martie 2014, ÎPC "Icam" SA a comunicat apelantului că termenul de valabilitate a contractului din 01 august 2005 a expirat la 01 august 2007, fiind necesară negocierea unui nou contract în acest sens (f.d. 14, Vol I).

Nefiind de acord cu condițiile impuse de ÎPC "Icam" SA, SRL "Profiform Codru" SA s-a adresat în instanță de judecată cu cererea privind obligarea încheierii contractului cu titlu oneros, obiectul căruia să fie acordarea dreptului de folosință a liniei de cale ferată de acces nr. 33 pe porțiunea care trece pe șoseaua Muncești 797 A, în schimbul unei remunerații echitabile.

Instanța de recurs reiterează că obligarea la încheierea unui contract este interzisă, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, iar consimțământul reprezintă una din condițiile esențiale de valabilitate necesară de a fi întrunită la încheierea contractului.

Prin urmare, libertatea contractuală este consecința primară a autonomiei de voință și se exprimă prin posibilitatea individului de a încheia sau nu un contract, astfel nimeni nu poate fi forțat să intre în raporturi contractuale, nimeni nu poate forța pe celălalt să încheie un contract, dar și invers – nimeni nu poate fi împiedicat să încheie un contract.

În circumstanțele de drept enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține ca întemeiate concluziile

instanțelor ierarhic inferioare precum că ÎPC „Icam” SA nu poate fi obligat la încheierea unui contract cu SRL „Profiform Codru”, deoarece nu sunt întrunite condițiile legale care să permită obligarea intimatului de a participa la un raport juridic civil.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că instanța de apel eronat a concluzionat că obiectul litigiului constituie acordarea serviciilor de transport, pe când acesta constituie acordarea dreptului de folosință asupra terenului SA „Icam” pe care este situată porțiunea de cale ferată nr. 33, fapt ce rezultă din hotărârea irevocabilă emisă în dosarul civil nr. 2rae-223/04 din 02 decembrie 2004, deoarece contravine conținutului acestei hotărâri (f.d. 26-27 Vol. I) prin care acțiunea reconvențională a SRL „Profiform Codru” împotriva SA „Icam” privind înlăturarea obstacolelor în folosirea căii ferate de acces a fost respinsă.

Cu referire la argumentul recurentului invocat în recurs precum judecătorul Ștefan Niță era obligat să declare abținere în legătură cu faptul că a examinat anterior o pricină civilă între aceleași părți cu privire la contestarea unor acte juridice, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că la materialele cauzei sunt probe care atestă că judecătorul în cauză, la 16 februarie 2016 și-a declarat abținere, însă prin încheierea din 24 februarie 2016, cererea a fost respinsă, juratul urmând să examineze în continuare pricina (f.d. 69, 71, 76-78 Vol. II).

Nu poate fi reținut nici argumentul SRL „Profiform Codru” precum că instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 50 din Legea cu privire la insolabilitate nr. 632 din 14 noiembrie 2001, abrogată prin Legea nr. 149 din 29 iunie 2012 în vigoare din 14 martie 2013 și care nu are relevanță în prezentul litigiu.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că în speță nu sunt întrunite temeiurile legale pentru a dispune obligarea IPC „Icam” SA la încheierea contractului.

În circumstanțele expuse, instanța de recurs consideră că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe privind respingerea cererii „Profiform Codru” cu privire la obligarea încheierii contractului, urmează a fi menținute.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către SRL „Profiform Codru” și a menține deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2016 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 18 iunie 2015.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Profiform Codru”.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2016 și hotărârea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 18 iunie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Profiform Codru” împotriva Întreprinderii de Producție și Comerț „Icam” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”, cu privire la obligarea încheierii contractului.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Nicolae Craiu